

Vlaams
Parlement

vergadering **C176**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 20 maart 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het EFSA-rapport (European Food Safety Authority) over het aandeel van neonicotinoiden in de bijensterfte – 1361 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een mogelijk belangenconflict tegen het Brusselse NEO-project – 1429 (2017-2018)	7
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de omgevingsadministratie als kenniscentrum – 1433 (2017-2018)	9
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het opvolgen van het onderhoud van verbrandingstoestellen – 1439 (2017-2018)	12
VRAAG OM UITLEG van Bert Moyaers aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gevolgen van verlopen milieuvergunningen voor centra van Sport Vlaanderen – 1465 (2017-2018)	15
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over proefprojecten voor verhandelbare ontwikkelingsrechten – 1489 (2017-2018)	17
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de opheffing van oude reservatiestroken – 1490 (2017-2018)	19
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de relatie tussen de vergrijzing en het ruimtelijk beleid – 1432 (2017-2018)	23

VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het EFSA-rapport (European Food Safety Authority) over het aandeel van neonicotinoïden in de bijensterfte
– 1361 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp.a): Voorzitter, minister, we hebben het er al over gehad, zeker in de commissie Landbouw: de Europese en de Vlaamse bijenpopulatie heeft het al een tijdje moeilijk. De bijen spelen als wilde bestuivers van gewassen een niet te onderschatten rol in onze voedselproductie, en hebben een belangrijke toegevoegde economische waarde. Ze worden onder meer bedreigd door het gebruik van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen.

De Europese autoriteit European Food Safety Authority (EFSA) publiceerde onlangs een rapport over het effect van neonicotinoïden op bijen. Daaruit blijkt dat neonicotinoïden erg risicovol zijn voor honing- en wilde bijen. Vijf jaar geleden, minister, waren er al wetenschappelijke studies die aantoonde dat deze pesticiden wel eens schadelijk konden zijn voor bijen. Toen legde de Europese Commissie een tijdelijk verbod op, waarop weliswaar heel wat lidstaten een uitzondering kregen. Het verbod moest dienen om meer info te verzamelen om later een definitief besluit te nemen.

Nu is er die nieuwe analyse. Dat betekent nog niet dat de neonicotinoïden verboden worden, want de rol van het EFSA is louter informatief, en heeft geen rol in de Europese besluitvorming. We zijn dan ook heel nieuwsgierig naar de evolutie op Europees niveau op 22 maart. Dan buigen experts uit alle lidstaten zich over het dossier. De vraag is of zij zo'n verbod zullen goedkeuren of ze zullen zwichten voor de druk van de agrochemische lobby.

In een artikel in De Morgen stelt uw woordvoerder dat het Belgische standpunt zal worden bepaald door de experts van de Nationale Veiligheidsraad. Federaal minister van Landbouw Ducarme stelde dan weer dat hij zich eerst beter wilde informeren alvorens een standpunt in te nemen. Minister, nu ontegensprekelijk vaststaat dat neonicotinoïden een schadelijke impact hebben op zowel honingbijen als het voortbestaan van wilde bestuivers en gezien het feit dat het instellen van een Europees gebruiksverbod op neonicotinoïden de resultante zal zijn van politieke posities op lidstaatniveau, pleit ik ervoor dat Vlaanderen het voortouw neemt en alle mogelijke middelen aanwendt om tot een dergelijk verbod te komen.

Hebt u kennis genomen van het EFSA-rapport? Welke conclusies trekt u hieruit voor het gebruik van neonicotinoïden in de Vlaamse landbouw? Wat is uw positie ten aanzien van een gebruiksverbod op neonicotinoïden?

Welke stappen zult u nemen op korte termijn richting minister Ducarme inzake het Belgische standpunt binnen Europa? Overweegt u, ongeacht de uitkomst op Europees niveau en op basis van het rapport, een eigen Vlaamse koers te varen met betrekking tot een verbod op neonicotinoïden in Vlaanderen?

Welke acties wilt u ondernemen? Welke partners wilt u daarbij betrekken? Welke strategie volgt u daarbij?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Robeyns, het EFSA-rapport richt zich niet rechtstreeks tot de ministers van de lidstaten, maar tot de Europese Commissie

en de wetenschappelijke experts van het technisch comité. Dat comité beslist of actieve stoffen al dan niet tot de markt worden toegelaten.

Het rapport heeft betrekking op drie neonicotinoïden. De beschikbare wetenschappelijke literatuur over deze drie actieve stoffen is geanalyseerd in opdracht van de Europese Commissie. De conclusie bevestigt dat er risico's voor honingbijen en wilde bijen kunnen zijn. De experts zullen op basis van dat rapport moeten oordelen of er mogelijkheden zijn om die risico's te beperken tot een aanvaardbaar niveau, of zo niet om de markttoegang te ontzeggen.

Ik wil beklemtonen dat ik bezorgd ben over het bijenbestand, dat heb ik al vaker gezegd. Zowel de honingbijen als de wilde soorten gaan achteruit. We volgen dat van dichtbij op. We bekijken welke bijkomende initiatieven Vlaanderen kan nemen.

Het gebruik van de stoffen in de landbouwsector is sinds enkele jaren al significant ingeperkt. De behandeling van bloeiende gewassen, dus planten die bestuivers aantrekken, is vandaag al verboden. Het kan actueel wel nog worden gebruikt door professionelen in bijvoorbeeld suikerbieten. Dat is een gewas waar alleen groene bladeren maar geen bloemen boven de grond komen.

De volgende stappen in het Europese besluitvormingsproces zijn dat de Europese Commissie en de experts op basis van dit rapport moeten beslissen of er bijkomende beperkingen nodig zijn, en zo ja, welke.

Mevrouw Robeyns, dit is een gedepolitiseerd besluitvormingsproces. Het zijn dus niet de ministers of de leden van het Europees Parlement die daarover beslissen, maar wel de wetenschappelijke experts in een technisch beoordelingscomité. Als zo'n stemming niet tot een gekwalificeerde meerderheid leidt, beslist de Commissie zelf daarover. De politici moeten dus geen positie innemen over de markttoelating. De Europese wetgever heeft er heel expliciet voor gekozen om van het toelatingsproces, zoals het vandaag bestaat, geen politieke beslissing te maken, maar om dat puur op basis van wetenschappelijke inzichten te doen. Dat is een heel bewuste keuze geweest, en dus vind ik het niet slim om daar nu politieke uitspraken over te doen.

Mocht op Europees niveau worden beslist dat de neonicotinoïden op de markt blijven, moet de federale overheid de bestrijdingsmiddelen waar die stoffen in zitten, erkennen door middel van productnormering.

De lidstaten hebben zelf in het oprichtingsverdrag beslist om die bevoegdheden over te dragen aan de Europese Unie. Dit is noodzakelijk omdat we in eengemaakte markt zitten. Het kan niet dat een lidstaat daar eenzijdig op terugkomt of eigenhandig zaken begint te verbieden. Dat staat haaks op de principes van de eenheidsmarkt. Net zoals er vrij verkeer van personen, goederen en diensten is binnen de Unie, zijn ook de bijen niet gebonden aan landsgrenzen: ze fladderen over en weer, er kan dus moeilijk in een bepaalde regio een andere regelgeving worden opgelegd.

Mevrouw Robeyns, u bent ongetwijfeld veel wijzer geworden door mijn antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp.a): Minister, ik ben geweldig veel wijzer geworden door uw antwoord. Maar het is eigenlijk niet om mee te lachen. Het is serieus, vind ik. U erkent, zoals altijd in uw antwoorden, de economische waarde of het belang van de bijen. Ik zei in het begin van mijn vraag ook dat ze een belangrijke toegevoegde economische waarde hebben voor de landbouwsector. Op zich is de bijensterfte dus wel een ernstig probleem.

U zegt dat er een gedepolitiseerd standpunt zal worden ingenomen. Dat is natuurlijk het gemakkelijkste antwoord. U bent minister bevoegd voor de landbouw

op Vlaams niveau. Hier wordt een studie op Europees niveau bekendgemaakt die zegt dat neonicotinoïden een duidelijke impact hebben op de bijensterfte. Van een Vlaams minister van Landbouw mogen we dan toch wel verwachten dat zij daarover een bepaald standpunt inneemt en dat zij een bepaald beleid uitwerkt. Uw antwoord ontgoochelt mij dus een beetje. Ik heb toch ook begrepen dat een aantal lidstaten hebben laten weten dat zij resoluut voor een verbod op neonicotinoïden zijn. U verschuilt zich achter het feit dat volgens u lidstaten daarover geen standpunt moeten innemen. Ik vind dat u daarmee een terughoudende houding inneemt, om niet te moeten antwoorden op de vraag.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Het thema is hier inderdaad al een paar keer aan de orde geweest, onder meer door de heer Caron, maar die sprak het toch iets anders uit dan mevrouw Robeyns. Ik denk dat het over hetzelfde ging.

De N-VA heeft al in 2013 op Europees niveau geijverd voor een verbod, toch op vier van de negen bestaande neonicotinoïden. We denken ook dat het preventieve gebruik ervan niet strookt met wat Europa zegt over de basisprincipes van duurzame landbouw en geïntegreerde gewassenbescherming. Wij vinden dat het gebruik van neonicotinoïden daar haaks op staat.

Minister, we moeten hier zeker ook nog eens benadrukken dat men op die verstuivers, bijen maar ook andere insecten, vanuit het oogpunt ecosysteemdiensten een bedrag plakt. Men komt uit op een economische waarde van 14,6 miljard euro – uiteraard vanuit hun functie als gewasbestuiver. Ook vanuit die invalshoek is het probleem dat mevrouw Robeyns aankaart, van de eerste orde.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, dank u voor uw antwoord. Mijn partij was tijdens de vorige legislatuur een initiatiefnemer, met resoluties tegen de sterfte van de vlinders en van de bijen. Uiteraard zijn we benieuwd naar de stand van zaken daarvan. Ik sluit mij ook aan bij de heer Vandaele. We kennen in Vlaanderen campagnes zoals 'Zonder is gezonder', die zich richten tot particulieren. Maar, minister, bent u ook van plan om specifiek ten aanzien van landbouwers extra campagnes of websites op te zetten om te sensibiliseren?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Ik wil ook mijn bezorgdheid over dit probleem uitdrukken. Het rapport van de European Food Safety Authority (EFSA) laat niets aan de verbeelding over. Het spreekt echt over een risico voor de drie onderzochte bijentypes. Je kunt niet zeggen dat dit een heel genuanceerde wetenschappelijke visie is, zo van 'misschien is er een mogelijk risico'. Neen, men spreekt echt een bezorgdheid uit. Ik hoop dus echt dat die drie betrokken neonicotinoïden worden verboden.

Minister, u verwijst naar de Europese besluitvorming. Dat is natuurlijk terecht. Maar nog niet zo lang geleden hebben we wat betreft glyfosaat een eenzijdige beslissing genomen. Het ging toen over een verbod op particulier gebruik. Voor landbouw hebben we dat niet gedaan, maar er ging een evaluatie komen. Ik neem aan dat dit theoretisch ook mogelijk is voor die drie neonicotinoïden. Of is er een reden voor dat het in dit geval niet mogelijk is?

Tinne Rombouts (CD&V): Ik sluit me aan bij deze vraag. In het verleden hebben wij een resolutie gemaakt over de bijen, de manier waarop we de bijenpopulatie kunnen helpen en versterken en de parameters die daarvoor kunnen worden ingezet. Ik heb het dan over sensibilisering en over producten en eventueel zelfs

stimulerende planten die daarvoor kunnen worden gebruikt. Het bijenverhaal houdt ons zeker bezig. Bijen zijn nodig in onze natuur. We moeten nagaan op welke manier we de zorg voor bijen kunnen opnemen.

Neonicotinoïden maken al jaren deel uit van de discussie. Ik ben telkens ook weer verbaasd over de verschillende berichtgeving die daarover bestaat. Dit is dan ook een thema dat we zeer nauwgezet moeten opvolgen. Ik veronderstel dat Europa dat eveneens doet en zijn verantwoordelijkheid opneemt. Ik heb uit uw antwoord afgeleid dat u die discussie op Europees niveau van heel nabij volgt.

Minister, hoe zit het met de opvolging van de resolutie en van de actieplannen die u zelf hebt opgesteld op het vlak van sensibilisering? Is sensibilisering nog altijd een element in uw beleid in de brede richting? Hoe krijgt dit vandaag vorm?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De Vlaamse Regering is heel consequent in die zin dat wij de procedure op Europees niveau heel serieus nemen. Op basis van dit rapport ga ik ervan uit dat er een consequente beslissing zal worden genomen.

Neonicotinoïden worden op dit moment niet door particulieren gebruikt, dat is verboden, glyphosaat wel. We hebben preventief die beslissing genomen omdat die particulieren geen fytolicensee hebben en niet weten hoe ze dat oordeelkundig gebruiken. Wat het professioneel gebruik van glyphosaat betreft, heb ik met de Vlaamse Regering altijd heel consequent de houding aangenomen dat dit Europees moet worden geregeld. We zitten daar met een Europees beslissingsmodel dat we willen respecteren, vooral als gevolg van de eengemaakte markt. Hetzelfde geldt voor die neonicotinoïden.

Ik vind het goed dat dit geen politieke beslissing is en dat men zich baseert op wetenschappelijk inzicht en daar dan ook consequenties aan verbindt. We zullen zien wat finaal de beslissing is, maar ik vind het correct dat we ons daar niet in mengen. Dat neemt niet weg dat ik die bezorgdheid helemaal deel en dat ik hoop dat de juiste beslissing wordt genomen.

We hebben ook een bijenactieplan dat is besproken in de commissie Landbouw. We nemen tal van maatregelen en sluiten beheerovereenkomsten over bloemenranden met landbouwers. Er is ook de Week van de Bij, waarbij we het brede publiek sensibiliseren. Ook scholen nemen daaraan deel met milieuzorg op school. We hebben ook een interactieve website om mensen duidelijk te maken wat ze zelf kunnen doen. Dit zijn tal van maatregelen die wij nemen om de bijenpopulatie in stand te houden. Er zijn trouwens ook tal van lokale initiatieven. Waar we kunnen, hebben we al serieus onze verantwoordelijkheid genomen. Ik denk aan het niet meer gebruiken van pesticiden bij de lokale besturen waar we een van de voorlopers zijn. We voeren ook campagnes voor mensen die zelf een tuin of een moestuin hebben. We nemen op Vlaams niveau de maatregelen die we kunnen nemen.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp.a): Minister, ik vond uw repliek iets duidelijker dan uw antwoord. Ik heb ook niet gezegd dat de Vlaamse overheid en de steden, gemeenten en provincies geen acties ondernemen ter ondersteuning van de bij. Ik denk dat er heel veel gebeurt maar misschien wordt er te veel naast elkaar gewerkt en iets te weinig gecoördineerd, maar dat is een andere discussie.

Ik denk wel dat dit rapport een nieuw element is in die zin dat hier toch onomstreden wordt aangetoond dat die neonicotinoïden een schadelijk effect hebben en dat ze logisch gezien zouden moeten worden verboden. Dat lijkt me de logische conclusie.

Minister, ik onthoud uit uw antwoord dat u veronderstelt dat er op Europees niveau een consequentie beslissing wordt genomen. Ik ga er dan ook van uit dat dit ook gebeurt. Indien dat niet zou gebeuren, kan er op Vlaams niveau eventueel een bijkomende maatregel worden genomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobbacq aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een mogelijk belangenconflict tegen het Brusselse NEO-project – 1429 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Tobbacq heeft het woord.

Bruno Tobbacq (sp.a): Minister, we hebben de voorbije weken gemerkt dat nogal wat gemeenten uit de Vlaamse Rand bij monde van de burgemeester van Vilvoorde, Hans Bonte, maar ook Wemmel, Grimbergen en Asse, formele bezwaarschriften hebben ingediend tegen het NEO-project. De verschillende Brusselse overheden, Brussel-Stad en het Brusselse Gewest, willen de Heizelvlakte herontwikkelen met een nieuw winkelcentrum, congrescentrum enzovoort.

Die gemeentebesturen staan niet alleen. Er zijn ook nogal wat opmerkingen en waarschijnlijk ook bezwaarschriften van organisaties als de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO), vakbonden en milieubewegingen. Het gaat om een redelijk brede middenveldcoalitie die vindt dat er misschien wel nood is aan nieuwe activiteiten op de Heizelvlakte – de paleizen dateren uit de tijd van de Wereldtentoonstelling en hebben dus stilaan het eind van hun leven bereikt – maar niet op de schaal en met de impact die op dit moment te voorzien is wanneer het gaat over de verkeersafwikkeling op de ring.

Het is een paar keer opgemerkt en ik dacht dat het misschien toch wel de moeite was om de vraag te stellen aangezien al die effecten zich in grote mate in de Vlaamse Rand – en dus op het grondgebied van het Vlaamse Gewest – ontwikkelen. Beschikken de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement over het instrument van een belangenconflict om tussen te komen in deze procedure en in ieder geval overleg af te dwingen?

Aangezien het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de stad Brussel niet heel veel oren hebben naar de bezwaren in eerste instantie – tenzij u dat nu kunt tegen spreken – dan hebben we vandaag weer iets geleerd naar aanleiding van deze vraag. Is dit niet het moment voor de Vlaamse Regering om het instrument van het belangenconflict in handen te nemen en in te roepen? Dan kunnen we kijken hoe ver we kunnen komen met het Brusselse Gewest en Brussel-stad om de negatieve effecten in de Vlaamse Rand af te blokken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Tobbacq, er is een negatief advies gekomen van mijn diensten samen met het departement Mobiliteit en Openbare Werken. Dat was een gecoördineerd ongunstig advies.

Er was een aanvraag voor een stedenbouwkundig attest voor het project Europa. Dit betrof de bouw van een commercieel centrum, kantoren, twee kinderdagverblijven, een rusthuis, een vrijetijdspool met bijhorende parkings, de aanleg van de omgeving waaronder het kappen van 749 bomen en het wijzigen van het wegennet. Het dossier was samengesteld met een stedenbouwkundig dossier en een milieu-effectenstudie.

De conclusie was de volgende: "Om bovenvermelde redenen brengt Vlaanderen een ongunstig advies uit met betrekking tot dit dossier daar de negatieve impact ervan op Vlaams grondgebied groot is voor de aspecten mobiliteit en leefomgeving."

We moeten nu zien wat de komende stappen zijn. Tot op vandaag is er binnen de Vlaamse Regering niet beslist of we al dan niet een belangenconflict gaan inroepen. We volgen dat uiteraard met argusogen op.

Bruno Tobback (sp·a): Minister, dit is natuurlijk maar een gedeeltelijk antwoord op mijn vraag. Maar met dank in elk geval.

Ik ben om te beginnen – voor het verslag – zeer blij dat het nog mogelijk is om een negatief advies te geven aan de Vlaamse Regering als het gaat over het kappen van 700 bomen. Ik stel voor dat we als parameter globaal instellen dat we dat altijd doen.

Ik begrijp dat het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Regering – en ik begrijp ook binnen uw kabinet – het project niet erg genegen zijn. Men is bereid om daar een aantal stappen tegen te ondernemen. Ik weet niet of het juist is dat het nu nog te vroeg is om een belangenconflict in te roepen, maar goed. Ik hoop te mogen begrijpen dat u dat niet uitsluit en dat de Vlaamse Regering bereid is om dat spoor te onderzoeken en achter de hand te houden indien er geen gevolg wordt gegeven aan het negatieve advies.

Misschien kunt u straks nog eens bevestigen dat dit de juiste interpretatie is van uw antwoord. Ik zou niet willen dat we hier een misverstand over hebben, want ik heb het gevoel – en dat is zeldzaam genoeg – dat we het hier grotendeels over eens zijn. Laat ons vooral van dat zeldzame moment genieten.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, dit dossier heeft ook onze aandacht opgeëist. In het verleden hebben we al een aantal vragen gesteld, minister, in verband met grensoverschrijdende projecten. Dat blijft een heikel punt, dat men niet altijd de impact, en hier gaat het vooral over mobiliteit, op het andere gewest kan inschatten. Zo wordt het probleem soms verlegd naar een ander gewest.

Herinner u de discussie met voorzitter Peumans in de commissie over de windmolens die aan de grens worden geplaatst. Er werd toen geen advies gevraagd aan u of aan uw diensten, hier is dat wel gebeurd, of u hebt althans advies gegeven. Stel dat Brussel daar geen rekening mee houdt, welke stappen kunt u dan ondernemen om dit gigantisch project met een enorme impact op de mobiliteit tegen te houden?

Minister Joke Schauvliege: Een van de mogelijkheden is inderdaad het belangenconflict. We volgen dit verder op. Ik denk dat uw interpretatie klopt, mijnheer Tobback. Als dit verder in die richting evolueert, zouden we wel eens naar de Vlaamse Regering kunnen gaan. Dat zal ik niet alleen beslissen. Dat zal de Vlaamse Regering doen.

Bruno Tobback (sp·a): Ik waardeer uw antwoord, minister. Ik ben blij dat mijn interpretatie de juiste is. Ik ga daar niet te veel aan toevoegen uit angst om deze prille entente toch weer op het spel te zetten.

Ik heb de indruk dat hier binnen dit Vlaams Parlement een brede consensus bestaat. Zoals het project op dit moment geformuleerd is, is het onaanvaardbaar voor ons. We zijn het daar over regering en parlement en over meerderheid en oppositie over eens. We zijn bereid om de nodige stappen te zetten om dit minstens terug te dringen tot redelijke proporties.

Ik waardeer uw antwoord, minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de omgevingsadministratie als kenniscentrum
– 1433 (2017-2018)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik heb een secce, saaie vraag over de mate waarin uw omgevingsadministratie een echt kenniscentrum is. Dat klinkt sec en saai, maar het is wel belangrijk. Ruimtelijk beleid is beleid dat nood heeft aan knipperlichten, aan continue bijsturing, het gaat over van alles. Het gaat over de effecten mobiliteit, energie. Het gaat over verdichting en rendement, over demografie.

U bent niet alleen minister van Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu en Landbouw, maar ook 'minister van meten'. U bent de 'meetminister'. Dat is bevestigd in uw beleidsnota's. Daarin stonden heel concrete zaken over dat meten. Er staat dat er concrete doelstellingen of actieplannen nodig zijn. Meer bepaald in OD 71 spreekt u over periodieke monitoring.

Op welke manier wordt OD 71, namelijk de omgevingsadministratie als kennis- en expertisecentrum, geïmplementeerd binnen het nieuwe departement? Hoe pakt u dat aan?

Welke gegevens worden nu continu gemonitord? Hoe gebeurt dat precies? Welke partnerschappen zijn er daarvoor aangegaan met andere beleidsniveaus en departementen?

Zullen deze gegevens en databanken actief ontsloten worden naar overheden en burgers, zodat iedereen hiermee aan de slag kan voor het uitwerken van een duurzaam omgevingsbeleid?

Dat is niet onbelangrijk, zeker voor lokale overheden. We hebben het in de commissie Algemeen Beleid gehad over de Vlaamse Bouwmeester Scan. Mevrouw Peeters zette nog eens in de verf dat het parlement de principes van het BRV nog niet heeft goedgekeurd. Dat is echt pijnlijk. Wij wel. Dat is toch ook een mooie illustratie dat meten nodig is in gemeenten. Heel veel gemeenten zijn kandidaat voor de Bouwmeester Scan. Er is een enorme honger en vraag naar kennis vanuit het lokale niveau. Vandaar mijn derde vraag: wordt dat ook ontsloten?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Bedankt, mijnheer Ronse, dat u mij de minister van meten noemt, ik kom dan ook uit het Meetjesland, dat kan geen toeval zijn. *(Gelach)*

Al die kennis zit vergaard in het departement. U weet, we hebben een fusie gehad, en de onderzoeks-, monitoring- en evaluatieopdrachten die verspreid zaten over de verschillende departementen, zijn geclusterd in de afdeling Vlaams Planbureau voor Omgeving. De afdeling doet wetenschappelijk gefundeerd beleidsrelevant onderzoek, monitort dat en geeft analyses en evaluaties die worden uitgevoerd, en met een integrale benadering; niet alleen in het hokje Leefmilieu of het hokje Ruimte, maar integraal.

Het departement zal zeer actief meewerken om uitvoering te geven aan alle decretale coördinatieopdrachten van de Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA) en van het ambtelijk Coördinatiecomité Vlaamse Openbare Statistieken (CVOS). Ook

de mogelijkheid van samenwerking met het Federaal Planbureau wordt uiteraard verder onderzocht, en ook de samenwerking met internationale en buitenlandse partners, onder meer het Nederlands Planbureau.

In de loop van 2018 zal het Departement Omgeving, samen met het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie en andere entiteiten het nieuwe beheersreglement 2019-2023 voor de referentietaken van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) voorbereiden. Het departement is onder andere ook verantwoordelijk voor de coördinatie van de uitbouw van de Data-bank Ondergrond Vlaanderen (DOV).

Binnen het departement worden heel wat indicatoren systematisch gemonitord. Deze werden gepubliceerd in de monitor Vlaamse Regionale Indicatoren (VRIND). Ik geef u een opsomming van de indicatoren voor 'Ruimtelijke ontwikkelingen': bebouwde oppervlakte; bodembezetting volgens het kadaster; bodemafdekking; ruimtebeslag; waterondoorlaatbaarheid; van nature overstroombare gebieden; overstromingsgevoeligheid; woondichtheid; grootte van het bouwperceel; gemiddelde bewoonbare oppervlakte; bouwvergunningen nieuwbouw; woonaanbod. Deze en vele andere ruimtelijke indicatoren zullen eind dit jaar ook door mijn administratie gepubliceerd worden in een Ruimterapport.

In 2018 publiceert het Departement Omgeving een eerste Ruimterapport. Het zal te vergelijken zijn met het Milieुरapport (MIRA) en het Natuurrapport (NARA). Het beschrijft en analyseert de toestand van de ruimte in Vlaanderen op basis van de beschikbare, meest recente en relevante kennis en cijfers. Het Ruimterapport is dus een naslagwerk met kaarten, beeld en tekst over de Vlaamse ruimte.

De gemeenten zijn verplicht om een vergunningenregister over te maken aan mijn diensten. 90 procent van de gemeenten doet dat.

Om dit allemaal te realiseren zijn er wel wat partnerschappen. Het Departement Omgeving is vertegenwoordigd binnen het CVOS en is vervangend lid binnen de Raad Vlaamse Openbare Statistieken (RVOS).

Het Departement Omgeving schrijft dit jaar in zijn ondernemingsplan dat het een voortrekkersrol wil spelen in het mee helpen realiseren van de doelstellingen van het nieuwe Statistiek Vlaanderen.

Binnen het beleidsdomein Omgeving is er een informeel overleg tussen de mensen van het Natuur-, Milieu- en Ruimterapport. Daarnaast zijn de mensen die verantwoordelijk zijn voor deze indicatoren, ook betrokken bij de indicatoren voor de Gemeente- en Stadsmonitor, u welbekend, want hij werd gisteren gelanceerd.

De ontsluiting van de onderzoeksresultaten naar belanghebbenden en doelgroepen is een continu aandachtspunt. Mijn departement heeft zich ook volledig ingeschreven in de brede strategie van open data.

Samenvattend kan ik stellen dat het geen kwestie is van 'zullen deze gegevens beschikbaar worden': de gegevens zijn reeds beschikbaar. Mijnheer Ronse, u zult ongetwijfeld laaiend enthousiast zijn over dit antwoord.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, u monitort inderdaad een heel brede waaier van gegevens. U zult ze ook publiceren en ontsluiten. Dat is zeer belangrijk, en ik ben er dan ook inderdaad laaiend enthousiast over.

Ik dacht dat het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV), dat stelt dat we niet Malta moeten worden, qua principes partijoverschrijdend was en door iedereen werd

gedeeld. Daarnet werd een illusie op dat vlak doorbroken. Hebt u wat dat betreft al in een specifieke monitoring voorzien, in het kader van bijvoorbeeld de evolutie van het ruimtebeslag en de effectieve invulling van bestaande terreinen? Hebben we daar heel specifiek en doelgericht tabellen over?

Er is met betrekking tot kmo's en industrie een samenspel met minister Muyters. De provinciale ontwikkelingsmaatschappijen (POM's) hebben een behoeftestudie gemaakt en naast het aanbod van bouwrijpe en niet-bouwrijpe gronden gelegd. Speelt uw departement op dat niveau een rol, of niet?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, u kondigt een Ruimterapport aan. Wanneer kunnen we dat precies verwachten? Is het de ambitie om daarin in eerste instantie een stand van zaken te geven? Of zullen we daar ook, zoals in bijvoorbeeld de VRIND, een zicht krijgen op recente trends, tijdlijnen en evoluties: van waar we komen tot waar we vandaag staan? Ik denk dat dit een boeiende oefening is.

Ten slotte wil ik u, indien u in deze bevoegdheid zou blijven, suggereren om te overwegen om naar Boom te verhuizen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Tobback, ik heb geen plannen om te verhuizen. Leuven is nog even in mijn gedachten opgekomen, maar ik ga u dat niet aandoen. Ik blijf waar ik ben en waar ik ook trots ben dat ik er woon. Leuven blijkt ook te duur te zijn. Misschien heeft dat ook iets met ruimtelijke ordening te maken, maar dat debat zou ons ergens anders naartoe voeren.

Mijnheer Ronse, de monitoring binnen het BRV maakt deel uit van de beleidskaders die op dit moment volop in politieke bespreking zijn. Hoe sneller ze kunnen worden goedgekeurd, hoe sneller dit kan worden uitgerold. Dat gaat zowel over de ruimtemonitoring als over het effectieve gebruik van de ruimte. U weet dat we meer willen afstappen van het aanvinken op basis van wat op plannen staat en ons willen richten tot het effectieve gebruik op het terrein. En dan is er het beleidskader met betrekking tot kmo-zones en bedrijvigheid en dergelijke. Dat staat ook in de beleidskaders.

Het Ruimterapport komt er in de loop van 2018. Mijnheer Tobback, ik weet niet precies wat de exacte timing is. Hoe het er precies zal uitzien, weet ik ook niet. Ik heb het nog niet onder ogen gekregen. Ik ga ervan uit dat het zeer gemakkelijk bruikbaar zal zijn. Het zal een digitale atlas met kaartenmateriaal zijn die heel gemakkelijk consulteerbaar en downloadbaar is. Ik zal eens navragen bij de diensten hoe dat precies in elkaar zal zitten.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik wens u alle succes toe met de verdere uitwerking van uw beleidskaders. Ik denk dat elke verstandig denkende mens in Vlaanderen het eens is met ons: het is zeer belangrijk dat we het ruimtebeslag op een dynamische wijze verder opvolgen. Ik merk dat ook in Kortrijk. Wanneer wij het hebben over het schrappen van een bepaald woonuitbreidingsgebied of over verdichten en versterken, is het vaak heel moeilijk om over juiste gegevens daarover te beschikken. Het zijn iedere keer plannen en inkleuringen. Maar dat is zo achterhaald. Het is dus belangrijk dat we op de juiste manier kunnen oordelen. Meten is weten: dat klinkt wat saai, maar het is ongelooflijk relevant.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het opvolgen van het onderhoud van verbrandingstoestellen – 1439 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, meer dan 80 procent van de Vlamingen verwarmt zich vandaag nog steeds met een verbrandingsketel op gas of mazout. Een goed onderhoud van de ketel is niet alleen belangrijk voor de levensduur van de ketel, maar ook voor de brandveiligheid van de woning. Een goed afgestelde ketel zorgt daarenboven voor een betere verbranding en draagt zo bij tot een minder vervuild leefmilieu.

U kondigde reeds aan om de noodzakelijke onderhoudsfrequentie te onderzoeken en de audit van de verwarmingsketel te bundelen met het onderhoud. Er zijn echter nog opportuniteiten om de verwarmingsinstallaties in Vlaanderen op peil te houden. Zo is het in tijden van 'Vlaanderen radicaal digitaal' misschien een wat ouderwets systeem om nog steeds met een papieren onderhouds- en verwarmingsauditcertificaat te werken.

Officieel moet je dat certificaat bewaren, maar dat durft al eens verloren te gaan bij de iets slordigere medemens. Waarom zouden we geen digitale database voor het onderhoud van de ketels in Vlaanderen aanleggen? Dit laat toe om de onderhoudsfrequentie op te volgen en burgers een seintje te geven wanneer de ketel opnieuw onderhoud nodig heeft. Daarenboven moet de onderhoudstechnicus niet elk jaar de gegevens opnieuw ingeven, maar kan hij de gegevens eenvoudig updaten.

Het onderhoudscertificaat zou dan bijvoorbeeld ook deel kunnen uitmaken van het woningpaspoort. Wanneer de woning dan wordt verkocht, kan de nieuwe eigenaar meteen zien dat het onderhoud van de ketel steeds correct is verlopen. Daarenboven moeten we het certificaat niet meer op papier meegeven. Om het certificaat digitaal te verwerken, is er echter een aanpassing van het besluit nodig.

Nog een suggestie: in het nieuwe EPC+ zal men berekenen hoeveel het kost om bijvoorbeeld dubbel glas te vervangen door hoogrendementsglas, maar ook de terugverdiendtijd van de investering zal men berekenen. De verwarmingsaudit zou dezelfde rol kunnen spelen voor een duidelijke terugverdiendtijd van de ketels. Vandaag wordt enkel de jaarlijkse besparing meegegeven, maar weten burgers niet hoeveel een gemiddelde vervanging uiteindelijk kost, overal rekening mee houdend.

Sinds september 2015 trad de Europese Ecodesignverordening in werking, waarin de minimumvereisten voor verwarmingstoestellen werden verhoogd. Als een oud verwarmingstoestel wordt vervangen, dan zal er in de meeste gevallen een condensatieketel of hoogrendementsketel moeten worden geplaatst.

Minister, een lang verhaal, maar dat om een vijftal vragen in te leiden. Hoe staat u tegenover het digitaliseren van het onderhouds- en verwarmingsauditcertificaat? Een digitaal certificaat laat immers toe om burgers eraan te herinneren wanneer het certificaat vervalt en ze dus de ketel opnieuw moeten laten onderhouden. Kunnen die certificaten volgens u ook mee in het woningpaspoort worden opgenomen en geregistreerd? Welke mogelijke boetes staan er vandaag tegenover het niet onderhouden van de ketel? Hoever staat u met de aangekondigde evaluatie van het besluit dat het onderhoud en de audit van de verwarmingsketels regelt? Hoe kan de verwarmingsaudit een belangrijkere rol spelen in het aanmoedigen van een tijdige vervanging van de ketel? Hoe worden de kostprijs

en besparing van een investering vandaag berekend? Gebeurt dat op een gestandaardiseerde manier? Hoe kunnen we meer gewicht geven aan dat onderdeel?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, de webtoepassing is er al. Die is in gebruik. Daarbij is in een koppeling met een centrale Vlaamse databank voorzien. De webtoepassing is vrijwillig te gebruiken door de erkende technicus. Er zijn ook tools op de markt die erkende technici toelaten de attesten digitaal aan te maken. Ter zake is er nog geen koppeling met een centrale Vlaamse databank. Op termijn wordt uiteraard beoogd dat de inhoud van alle verstrekte attesten ook digitaal beschikbaar wordt in een centrale Vlaamse databank. Een digitaal certificaat is uiteraard op zich niet voldoende om burgers te herinneren aan hun onderhoudsverplichting. In die functionaliteit is momenteel niet voorzien, maar die kan op termijn uiteraard een meerwaarde vormen.

Het is inderdaad de bedoeling dat alle attesten in de woningpas worden opgenomen en geregistreerd, maar daartoe moeten de attesten wel eerst allemaal systematisch digitaal beschikbaar zijn. Dat is vandaag nog niet het geval. Er wordt wel volop aan gewerkt. Dat is een complexe oefening. Dat weet u.

De lokale toezichthouders zijn bevoegd voor het toezicht. Het niet voldoen aan de verplichting om attesten en rapporten ter beschikking te houden, wordt beschouwd als een milieu-inbreuk, en ter zake wordt via bestuurlijke weg gehandhaafd. Het niet voldoen aan de verplichtingen inzake het gebruik en onderhoud van een centraal stooktoestel of het wegwerken van tekortkomingen is een milieumisdrijf. Bij de vaststelling van milieumisdrijven wordt er een proces-verbaal opgesteld. Het parket beslist dan of er al dan niet strafrechtelijk wordt vervolgd. Het kan ook zijn dat er dan uiteindelijk een bestuurlijke geldboete komt als er niet strafrechtelijk wordt vervolgd. Dit kan ook leiden tot een minnelijke schikking.

De evaluatie is aan de gang. Er wordt dit jaar ook een aanpassing van de Europese richtlijn inzake energieprestaties van gebouwen verwacht, met aangepaste bepalingen inzake de periodieke inspectie van verwarmingssystemen. Het lijkt raadzaam dat mee te nemen bij de omzetting van de richtlijn.

De verwarmingsaudit geeft een aantal aanbevelingen voor de klant, met de geschatte investeringskosten en ook de jaarlijkse energiebesparing. De terugverdientijd kan daaruit uiteraard worden afgeleid. Dat wordt op een gestandaardiseerde manier berekend. De investeringskosten worden geschat door een erkend technicus. De aanbevelingen voor de klant komen reeds duidelijk naar voren in het verwarmingsauditrapport. Dat is nog steeds niet algemeen bekend en wordt daarom niet steeds uitgevoerd, in tegenstelling tot het periodiek onderhoud, dat wel algemeen bekend is. De verwarmingsaudit kan daarom een nog belangrijkere rol spelen in het aanmoedigen van het tijdig vervangen van de ketel, wanneer die controles worden uitgevoerd en die tip wordt gegeven. Daarin is ook voorzien in de webtoepassing.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, u zegt dus eigenlijk dat de digitalisering op komst is, maar dat daar nog wat tijd voor nodig is, als ik u goed begrijp. Ik hoop inderdaad dat dat allemaal vlot kan lopen, want ik denk dat dat toch voor iedereen, voor de mensen een hulp kan zijn. Dat is een interessante nieuwigheid om de mensen ter zake op het goede spoor te houden.

U zegt dat er een mogelijkheid is tot handhaving als ketels niet behoorlijk functioneren of als daar dingen niet kloppen. Ik heb zo het gevoel dat men ter zake heel weinig handhaaft. Waarschijnlijk is dat niet echt een prioriteit voor de handhavers.

Ik kan echter begrijpen dat ik die vraag nu niet moet stellen, maar misschien veel eerder via een schriftelijke vraag. Dank u.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, dank u wel. We waren inderdaad op de hoogte van het feit dat die webtoepassing er is. Ik had ook begrepen dat die momenteel al vrijwillig in gebruik is. Wat zijn de eerste vaststellingen inzake dat vrijwillig gebruik? We hebben inderdaad begrepen dat het vanaf 1 september een verplichte tool zou worden. Misschien kunt u wat dat vrijwillige betreft toch al de eerste indrukken laten geworden.

Het jaarlijks onderhoud om de twee jaar bij stookolie- en gasketels, dat is wel duidelijk geweten bij de mensen. Ik denk dat dat wel goed ingeburgerd is. Ook verzekeringstechnisch is dat heel belangrijk. Wat de verwarmingsaudit betreft, ik denk dat die minder goed is ingeburgerd bij de mensen. Wat dat betreft, is er dus toch nog zeker ook werk aan de winkel. Het is immers inderdaad belangrijk. Het is beter qua verbruik et cetera als men op tijd de nodige vaststellingen heeft laten doen.

Minister, die webtool is er nu. U hebt daarnet verwezen naar de functionaliteit. Misschien is het toch wel belangrijk dat in die website ook in de mogelijkheid wordt voorzien om een e-mailadres in te vullen, zodat mensen automatisch worden gemaïld dat het tijd is om die audit te laten doen. We zijn er tenslotte ook om de mensen te helpen. Dat is een kleine eventuele aanpassing aan de webtool, maar dat kan toch een grote hulp zijn en een verbetering van ons patrimonium, en uiteindelijk komt dit ook het klimaat ten goede.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, het klopt dat het periodiek onderhoud ingeburgerd is. Ik ga ervan uit dat de meeste mensen dat inderdaad laten doen. Toch vertelden installateurs me nog niet zo lang geleden dat ze toch de stellige indruk hebben dat een grote groep mensen dat niet laat doen. Hebt u er een zicht op welk percentage van de mensen dat laat doen en welk niet? Ik neem aan dat daar natuurlijk geen cijfers over zijn, want op zich zal niemand daarmee te koop lopen.

Ook lieten installateurs me weten dat ze regelmatig lijstjes moeten bezorgen aan handhavingsinstanties over de ketels die ze hadden onderhouden. Dan werd steekproefsgewijs gecontroleerd of het onderhoud wel goed was gebeurd. Mensen die hun ketel laten onderhouden, aldus de installateurs, kunnen er dus op worden gecontroleerd of dat wel goed is gebeurd, maar inzake mensen die dat niet laten doen, wordt er nauwelijks of niet gehandhaafd. Kunt u daar iets meer over vertellen? Als dat klopt, lijkt dat me immers toch wel een pervers systeem: diegenen die hun best doen om te laten doen wat moet worden gedaan, worden gecontroleerd, en bij diegenen die niet doen wat ze moeten doen, komt daar nauwelijks iets van. Dus, graag wat meer verduidelijking daaromtrent.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Wat de suggestie van de automatische kennisgeving betreft, ik zal dat laten onderzoeken. Ik neem dat zeker mee.

Wat de handhaving betreft, en de vragen hoe men te werk gaat, ik heb daarnet gezegd dat er eigenlijk twee niveaus zijn waarop dat gebeurt. Er is het lokale. Daar heb ik helemaal geen zicht op. Ik weet ook niet of ik die informatie wel te pakken zal krijgen.

Wat de pv's betreft, die gegevens moeten ook worden opgevraagd. Dat zal ik ook nakijken. Ik heb daar geen antwoord op, omdat ik op dit moment niet actief en

rechtstreeks tussenbeide kom wat dat betreft, maar ik zal navragen of daar meer gegevens over beschikbaar zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bert Moyaers aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gevolgen van verlopen milieuvergunningen voor centra van Sport Vlaanderen – 1465 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp.a): Voorzitter, minister, zoals u ongetwijfeld weet, is de VLA-REM II-regelgeving (Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning) van toepassing wat de exploitatie van Sport Vlaanderencentra betreft. Daarin kunnen onder meer ook een aantal infrastructurele voorwaarden worden opgelegd. Uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag 147 'Milieuvergunningen centra Sport Vlaanderen' aan uw collega, minister Muyters, blijkt echter dat een aantal Sport Vlaanderencentra momenteel niet langer over een geldige milieuvergunning beschikken.

Daarom wil ik u graag volgende vragen voorleggen. Bent u ervan op de hoogte dat een aantal Sport Vlaanderencentra nu zonder milieuvergunning worden geëxploiteerd? Daaraan gekoppeld, hebt u een zicht op de specifieke situatie van de deelaccommodaties? Zijn die allemaal vergund? Wat zijn de gevolgen voor deze centra in afwachting van een nieuwe milieuvergunning? Kunnen deze centra ook zonder geldige milieuvergunning gewoon open blijven, zonder daarbij bijvoorbeeld verzekeringstechnische risico's te lopen? Klopt het dat er voor bepaalde centra niet langer een milieuvergunning noodzakelijk is? Kunt u ook duiden over welke centra het dan gaat en waarom dat zo is? In welke mate is de volledige scheiding van hemel- en afvalwater belangrijk bij het verwerven van een nieuwe milieuvergunning? Klopt het dat dat criterium voor bepaalde centra deel uitmaakt van de in de milieuvergunning opgenomen voorwaarden? Bent u ervan op de hoogte dat de realisatie van dat criterium voor bepaalde centra on hold werd geplaatst in het kader van de Visienota 2020 voor alle centra van Sport Vlaanderen? Wat vindt u van die beslissing? Kent u de situatie inzake het hergebruik van regenwater in de diverse ijscentra van Sport Vlaanderen? Weet u bijvoorbeeld of het aanmaken van het ijs enkel met regenwater gebeurt?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er zijn drie centra waarvan de vergunningstermijn verlopen is eind vorig jaar of begin dit jaar. Het gaat om Willebroek, Hasselt en Brugge. De procedure loopt voor een aanvraag tot afwijking van de milieuvoorwaarden ingediend door de exploitant voor een zwemzone te Willebroek. Daarover moet in mei een beslissing worden genomen. Dit heeft niks te maken met de vergunningstoestand van de inrichting. De inrichting is momenteel ingedeeld bij klasse 3 vanwege de declassering van bepaalde rubrieken. De verleende vergunning van 1997 geldt inmiddels als aktenaam, aangezien de declassering plaatsvond. Voor het sportcentrum te Hasselt werd een aanvraag ingediend bij de deputatie van de provincie Limburg. De vergunning is op 1 maart verleend. Voor het sportcentrum in Brugge werd op 12 februari een aanvraag ingediend bij de deputatie, en de procedure loopt nog.

De sportcentra beschikken over de nodige vergunningen en exploiteren conform de regelgeving, met uitzondering van Brugge. De vergunningstoestand zou geen gevolgen mogen hebben op overeenkomsten die Sport Vlaanderen heeft gesloten. Als

u verder wilt weten hoe Sport daarmee omgaat, zult u dat uiteraard aan de bevoegde minister moeten vragen.

Met de inwerkingtreding van de omgevingsvergunning is er ook nieuwe indelingenlijst. Daarbij werden een aantal declasseringen doorgevoerd. Zo zijn bijvoorbeeld zwembaden, al dan niet overdekt, met een oppervlakte van ten minste 300 vierkante meter voortaan ingedeeld bij klasse 2 en niet meer bij klasse 1. Er zijn nog andere wijzigingen doorgevoerd, bijvoorbeeld betreffende stookinstallaties. Het is dus best mogelijk dat een inrichting door een declassering nu voortaan meldingsplichtig in plaats van vergunningsplichtig is. Dat is zeker het geval voor het sportcentrum te Willebroek.

Elke ingedeelde inrichting moet voldoen aan de bepalingen van hoofdstuk 4 van VLAREM II. Daarin staat dat een volledige scheiding tussen afvalwater en hemelwater afkomstig van dakvlakken en grondvlakken verplicht is op het ogenblik dat een gescheiden riolering wordt aangelegd of heraangelegd. Voor bestaande gebouwen in een gesloten bebouwing is de scheiding tussen het afvalwater en het hemelwater afkomstig van dakvlakken en grondvlakken alleen verplicht indien daarvoor geen leiding onder of door het gebouw moet worden aangelegd. Dit geldt ook voor de sportcentra. Dat hangt dus af van dossier tot dossier.

Wat uw laatste vraag betreft, kan ik alleen maar herhalen wat mijn collega u al heeft geantwoord. In de onlangs verleende vergunningen voor het ijscentrum in Hasselt en in Liedekerke werd in de bijzondere voorwaarden opgelegd dat het bedrijf binnen een termijn van een jaar na het verlenen van de vergunning een haalbaarheidsstudie moet opmaken naar de lozing van het smeltwater en niet-verontreinigd hemelwater en naar de mogelijkheid van hergebruik van beiden.

Ook de mogelijkheden naar optimalisatie van het koelcircuit moeten worden onderzocht.

Voor Sport Vlaanderen Herentals is dit jaar het plaatsen van een installatie gepland om het regenwater dat al wordt opgevangen via de overspanning van de ijsbaan, te hergebruiken voor de aanmaak van ijs. Het hergebruik van regenwater voor de aanmaak van ijs wordt dus verder onderzocht door Sport Vlaanderen.

Collega, al uw ongerustheid is weg en mensen kunnen veilig verder sporten.

De voorzitter: De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp.a): Minister, dank u wel. Ik heb deze vraag om uitleg al enkele weken geleden proberen in te dienen, maar toen was het een beetje te veel gericht op de namen Willebroek, Hasselt en Brugge. Ondertussen weet ik ook dat er op 1 maart aan Hasselt een vergunning werd verleend. Het is goed te horen dat dat nu ook voor Brugge is aangevraagd. Los daarvan vond ik het een heel vreemde gedachte dat een aantal van die centra van Sport Vlaanderen tijdelijk zonder een vergunning zaten. Ik vraag me ook af hoe dat zit met deelaccommodaties zoals in Gent. Misschien zou ik daarover best een schriftelijke vraag stellen.

Voor Willebroek is blijkbaar geen vergunning meer nodig, ondanks het feit dat er twee hoogspanningskabels zijn, een overnachtingsfaciliteit en een werkplaats. Dat is een rare gedachtegang, maar als de wetgeving zo is, dan zal dat inderdaad zo blijken.

U haalt ook de haalbaarheidsstudie aan over een vergunning die tijdelijk is afgeleverd voor Hasselt. Die vergunning is afgeleverd op 1 maart. Men heeft dus een jaar de tijd om de haalbaarheid te bekijken van wat het hergebruik van hemelwater zou kunnen betekenen. Dat is toch belangrijk, want om die ijsbaan telkens te vernieuwen, gaat het toch om heel wat kubieke meters water die per dag worden gebruikt. In Hasselt gaat het over ongeveer 6000 tot 7000 liter leidingwater per dag om die ijsbaan te vernieuwen. In deze tijden is dat zeker niet meer aan te raden.

Minister, wat is de normale procedure voor een accommodatie die zonder geldige milieuvergunning wordt geëxploiteerd? Wat gebeurt er als die niet in orde zou zijn, als er een klacht wordt ingediend? Kan men dan ook nog langer veilig blijven sporten?

Minister Joke Schauvliege: Collega, de Sportcentra Vlaanderen worden op dezelfde manier behandeld als alle andere organisaties. Men moet een vergunning vragen conform de procedure die er is. Het klopt dat dat voor Willebroek niet meer hoeft. Men moet goed kijken wanneer een vergunning verloopt en op tijd een nieuwe aanvragen. Dat geldt voor Sport Vlaanderen, maar dat geldt evengoed voor particulieren.

We komen daar enigszins aan tegemoet met de nieuwe omgevingvergunning. Het wordt een termijn van onbepaalde duur. Dat wil zeggen dat je niet meer om de zoveel tijd verplicht bent tijdig een nieuwe vergunning aan te vragen. Dat is wel een grote vereenvoudiging.

Hoe gaan we daarmee om in de praktijk? Het wordt uiteraard beoordeeld door de handhavers en door wie finaal de uitspraak doet. Als iemand vergeten is een vergunning aan te vragen en ondertussen de procedure is opgestart om zich te conformeren en een nieuwe aanvraag in te dienen, dan hangt alles af van de beoordeling. Als iemand willens nillens exploiteert zonder vergunning, is dat een heel andere beoordeling dan iemand die dat echt is vergeten, maar ondertussen heeft aangevraagd. Meestal kijken we hoe ernstig de situatie is, of er geen overtredingen zijn, of er geen milieugevolgen zijn, want dat is heel belangrijk. Milieugevolgen worden ook mee beoordeeld en dan wordt bekeken hoe daarmee wordt omgegaan.

Er is dus geen algemene lijn. Het hangt af van situatie tot situatie. Voor mij als minister van Leefmilieu en voor mijn diensten is vooral het effect op het leefmilieu van groot belang. Ook de veiligheid van sporters wordt hierbij bekeken.

Bert Moyaers (sp.a): Minister, ik wil nog even terugkomen op minister Muyters van Sport. Hij spreekt over een visienota 2020 en zegt dat Vlaanderen vooral een voorbeeldfunctie moet hebben in ecologische standpunten. De centra van Sport Vlaanderen moeten op het vlak van technologie, milieu, ecologie, afvalbeleid en tal van andere aspecten een voorloper zijn. Dat is niet meer dan logisch aangezien de Vlaamse Regering duurzaamheidsinvesteringen en energetische maatregelen actief promoot. Het is ook belangrijk om met het hemelwater in de toekomst te kijken. Het is belangrijk dat diezelfde Vlaamse Regering toch beter het goede voorbeeld kan geven door op zijn minst de eigen regels wat meer te respecteren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over proefprojecten voor verhandelbare ontwikkelingsrechten – 1489 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, in het recentste nummer van het Tijdschrift voor Omgevingsrecht en Omgevingsbeleid lezen we dat de omgevingsambtenaar van de stad Roeselare in een artikel een piste lanceert inzake een pilootproject voor verhandelbare ontwikkelingsrechten. Hierbij dacht de omgevingsambtenaar een uitdoofbeleid voor zonevreemde woningen via een pilootproject met de Vlaamse Vereniging voor Omgevingsrecht (VOR) op te zetten.

Dit is toch opvallend, aangezien we u in de plenaire vergadering meermaals hoorden zeggen dat het hele BRV-proces (Beleidsplan Ruimte Vlaanderen) niet zal leiden

tot of gepaard gaan met een uitdoofbeleid voor zonevreemde woningen, en dat de rechtsonzekerheid van zonevreemde woningen niet mag toenemen.

Minister, kunt u bevestigen dat het hier om een misverstand gaat en dat er enkel leegstaande bedrijfsgebouwen worden beoogd in Roeselare? Werden er specifieke afspraken gemaakt binnen de Vlaamse Regering inzake zonevreemdheid, zowel die van woningen als van bedrijfsgebouwen? Hoe past dit pilootproject in het traject van regelgeving in opmaak? Werd er een algemene oproep gedaan naar pilootgemeenten? Op basis van welke criteria zullen die worden geselecteerd en hoe zal er worden gecommuniceerd over de voortgang alsook het behaalde resultaat van de piloot-initiatieven? Hebt u de intentie om een uitdoofbeleid rond zonevreemde woningen op te starten of is er enkel sprake van verhandelbare ontwikkelingsrechtenproces?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Peeters, u zult begrijpen dat de Vlaamse Regering niet gebonden is door een studie die is gemaakt in een gespecialiseerd tijdschrift van een auteur die de mogelijkheden van een instrument onderzoekt. Het is een juridische analyse die uiteraard heel boeiend en interessant is om te lezen, maar de Vlaamse Regering is daar niet door gebonden.

In het Instrumentendecreet zoals het een eerste keer door de Vlaamse Regering is goedgekeurd, wordt er een decretale basis geboden voor specifieke toepassingen van het concept van verhandelbare ontwikkelingsrechten. Die toepassingen zijn gericht op het verhandelen van nog niet gerealiseerde bouwmogelijkheden en dus niet op het systematisch laten verdwijnen van zonevreemde bebouwing.

De Vlaamse Regering moet het ontwerp Beleidsplan Ruimte Vlaanderen nog goedkeuren. Wat mij betreft, is daarin geen sprake van een uitdoofbeleid voor zonevreemde woningen. Tegelijk moeten we daar ook geen zwart-witdiscussie van maken. Soms moet een bepaalde maatregel worden genomen in een ruimtelijk beleid om bepaalde functies of activiteiten te herlokalisieren. Alles hangt af van de situatie, maar ik vertel daarmee niets nieuws.

Het Agentschap voor Natuur en Bos kocht al woningen in natuurgebied om die nadien af te breken. In het ontwerp BRV staat dat we de verharding in het buitengebied terugdringen. Dat hoort er eigenlijk ook wel bij. Er zijn ook al onteigeningen gebeurd, bijvoorbeeld voor bedrijventerreinen waar bepaalde zonevreemde woningen werden verwijderd.

Ik ken gemeenten waar men erin geslaagd is om, tot tevredenheid van de betrokkenen, bewoners van weekendverblijven te huisvesten. In Nederland bestaat er zoiets als een slooppremie voor gebouwen op plekken waar men terug open ruimte wil creëren. Er kan dus wel heel gericht en op maat nu al een en ander gebeuren. Daar mag het BRV wat mij betreft dus wel een opening voor maken.

De spelregels inzake verhandelbare ontwikkelingsrechten zitten vervat in het voorontwerp van Instrumentendecreet. Het is niet zo dat er wordt gewerkt met pilootgemeenten of dat er een oproep wordt gedaan voor pilootprojecten. Vanwege de complexiteit voorziet het ontwerp van Instrumentendecreet in een uitvoerige voorbereidende fase. Dat voorbereidend onderzoek leidt tot een convenant tussen de initiatiefnemers en de Vlaamse Regering. Bedoeling hiervan is een grondige studie en afweging te maken zodat heel wat onderdelen van het systeem zijn uitgeklaard vooraleer dit in de praktijk wordt uitgevoerd.

Ik kan u nog melden dat er geen codexwijziging is gepland voor een uitdoofbeleid voor zonevreemde woningen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, dank u wel om mij gerust te stellen. Het is inderdaad geen zwart-witbeleid, maar het zou niet goed zijn om inzake zonevreemde woningen rechtsonzekerheid te creëren. Ik ben dan ook blij dat u beaamt dat dat zeker niet de bedoeling kan en mag zijn.

U verwijst naar het voorontwerp van Instrumentendecreet, dat inderdaad een complex gegeven is. Dat konden we ook al afleiden uit de studie die eind 2016, begin 2017 door de experts is afgeleverd, namelijk de expertenstudie die specifiek betrekking had op de verhandelbare ontwikkelingsrechten, waarbij men aangaf dat het veeleer iets was voor het regionale niveau. U zegt dat er een grondige studie moet gebeuren in het kader van een voorbereidend traject om te kijken waar het eventueel kan.

Vanzelfsprekend zal het alleszins niet zijn, maar u hebt me al tevredengesteld met uw antwoord dat het niet gaat om een totale aanpak van zonevreemde woningen. Daar heeft het Tijdschrift voor Omgevingsrecht en Omgevingsbeleid weliswaar een beetje mist over gespuid. Ik ben dan ook blij met uw antwoord.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Ik hoor collega's heel vaak pleiten voor de autonomie van de gemeenten en voor het feit dat gemeenten zelf maatwerk kunnen leveren en beslissingen kunnen nemen als dat in het algemeen belang is op het ruimtelijk gebied. Wat hier is gebeurd, is dat gemeenten die verantwoordelijkheid inderdaad opnemen. In de redenering van sommige collega's die altijd naar de gemeenten kijken, kunnen we daar alleen maar applaus voor geven. Wat dat betreft, is er hier geen vuiltje aan de lucht, en wens ik Roeselare alle succes toe.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Ik wil hieraan toevoegen dat CD&V tweemaal gerustgesteld is. We zijn gerustgesteld dat de rechten voor zonevreemde woningen, waarover we in het verleden hebben gediscussieerd, worden gevrijwaard, en dat de minister het volste respect heeft voor de gemeentelijke autonomie.

Minister Joke Schauvliege: Op deze dag van geluk zie ik alleen maar gelukkige parlementsleden.

Lydia Peeters (Open Vld): Mijnheer Vandaele, uiteraard blijf ik hameren op de lokale autonomie. Ik gun ook Roeselare perfect de lokale autonomie. Mij viel het alleszins op dat ze een systeem dat op dit ogenblik eigenlijk nog niet juridisch is verankerd, al gebruiken. Vandaar mijn vragen. Voor de rest ben ik gelukkig met het antwoord van de minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de opheffing van oude reservatiestroken – 1490 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Op de gewestplannen staan sommige reservatiestroken al jaren ingetekend zonder perspectief dat de infrastructuur er ooit komt. Eigenaars van gebouwen in reservatiestroken worden nochtans geconfronteerd met een principieel bouwverbod en moeten bij verbouwingen of uitbreidingen altijd afstand doen van de volledige meerwaarde in geval van onteigening.

In het kader van de Codextrein die we eind vorig jaar hebben goedgekeurd, werden enkele bepalingen opgenomen tot het mogelijk opheffen van de oude reservatiestroken. De Vlaamse Regering zal hiervoor uiterlijk op 31 december 2018 moeten bepalen welke reservatiestroken die in overdruk zijn afgebakend in gewestplannen of algemene plannen van aanleg, worden opgeheven. Deze beslissing zou vervolgens betrekking kunnen hebben op de volledige reservatiestrook of slechts een deel ervan.

Voor de reservatiestroken die wel worden behouden, komt er een aanpassing van de regeling in verband met de zogenaamde afstand van meerwaarde. Volgens de oude bepalingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) werd immers geen rekening gehouden met de waardevermeerdering die voortvloeit uit handelingen die werden vergund binnen een reservatiestrook.

Minister, wat is de stand van zaken? Kunt u iets meer zeggen over de opmaak van de lijst waarin de op te heffen reservatiestroken worden opgesomd? Komen alle reservatiestroken automatisch in aanmerking? Welke criteria zijn doorslaggevend? In welke mate worden de lokale besturen betrokken voor reservatiestroken die op hun grondgebied zijn gelegen? Zullen lokale besturen of burgers een bezwaar kunnen indienen voor de niet-opname van een reservatiestrook op de lijst op te heffen reservatiestroken?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Peeters, we hebben onze verantwoordelijkheid genomen. Het decreet is er en de wettelijke basis ook. De bepalingen zijn van kracht.

De opmaak van het besluit voor het al dan niet behouden van deze reservatiestroken – in uitvoering van het decreet – vraagt een evaluatie en beoordeling van de bevoegde weg- en waterwegbeheerders. Dat is een bevoegdheid van minister Weyts. Hij is volop bezig met de oplijsting van al die reservatiestroken die kunnen worden afgeschaft. Natuurlijk zijn mijn diensten bereid om de nodige ondersteuning te bieden.

Momenteel is men bezig met de opmaak van een inventaris. Dat werd gevraagd. Daarbij zal men kijken naar alle beleidsopties die in het verleden werden genomen.

De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening voorziet niet in een consultatieprocedure. Het spreekt voor zich dat we de gemeenten zullen contacteren en betrekken als we die lijst hebben. Uiteraard kunnen lokale besturen ook zelf suggesties doen met betrekking tot reservatiestroken die op hun grondgebied gelegen zijn.

Een beslissing tot opheffing heeft alleen tot gevolg dat een infrastructuur niet zal worden gerealiseerd. Deze beslissing van de Vlaamse Regering moet niet worden voorafgegaan door een openbaar onderzoek. Deze beslissing heeft alleen tot gevolg dat een openbare erfdienstbaarheid wordt opgeheven en dat ruimtegebruik volgens de grondkleur van het plan van aanleg voortaan mogelijk is zonder afstand van meerwaarde te doen.

Uiteraard is deze beslissing wel onderworpen aan de motiveringsplicht. Bijgevolg zal de beslissing van de Vlaamse Regering moeten ingaan op de mogelijk ongewenste effecten en zal er een ruimtelijke afweging moeten gebeuren. Burgers of lokale besturen die niet akkoord gaan met de beslissing van de Vlaamse Regering, kunnen hiertegen beroep aantekenen bij de Raad van State.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, dank u voor uw antwoord. Het was voor mij niet helemaal duidelijk wie de inventaris ging opmaken, ik dacht dat dit onder uw bevoegdheid viel. Blijkbaar zal ik een stand van zaken van de inventaris moeten opvragen bij minister Weyts.

Ik neem aan dat u vandaag dan ook niet kunt zeggen of de timing al dan niet haalbaar is. De timing van 31 december 2018 werd vooropgesteld. Ik neem aan dat ik me ook daarvoor tot minister Weyts moet wenden.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Collega Peeters, dit is een interessante vraag omtrent de opheffing van oude reservatiestroken.

Minister, in mijn regio ligt een oude reservatiestrook langs het Schipdonkkanaal. Die is vastgelegd bij de opmaak van het gewestplan in 1978. Ik meen mij te herinneren dat in het regeerakkoord is aangekondigd dat men initiatieven zou nemen rond de reservaties. Op uw initiatief, minister, is er een opstart geweest voor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Wat is de stand van zaken hieromtrent?

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Minister, ik wil u met dit ontwerp nog eens feliciteren. Hiermee neemt Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid en dat is wel ooit anders geweest.

Ik kan vanuit de praktijk getuigen dat in mijn gemeente vijftien jaar geleden voor een ander tracé gekozen werd dan dat op het gewestplan en dat het tracé totaal nutteloos werd. Iedereen was het erover eens dat zowel Vlaanderen als de provincie naar elkaar keken wiens bevoegdheid het nu was om dat tracé op te heffen. Hoewel iedereen het erover eens was, wilde niemand een initiatief nemen, met alle gevolgen van dien voor de grondeigenaars. We hebben toen als gemeente dan maar zelf het heft in handen genomen en onze verantwoordelijkheid opgenomen. We hebben daar een RUP rond opgesteld en dat opgeruimd.

In de toekomst hoeven gemeentes dat niet meer te doen: Vlaanderen zal zelf het initiatief en zijn verantwoordelijkheid nemen. Het is misschien goed, minister, dat de gemeenten die destijds het werk gedaan hebben in de plaats van Vlaanderen de kosten van toen nog kunnen verhalen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): We moeten heel genuanceerd omgaan met die reservatiestroken. Het schrappen van die stroken is niet altijd wenselijk, tenzij de noodzaak volledig achterhaald is omdat er een ander tracé of traject is gekozen. Als we ze te vroeg schrappen...

We weten allemaal dat planning moeilijk is, ook al proberen we dat te vereenvoudigen met het geïntegreerde proces. Als we het zeker weten, zijn wij ook voorstander van een schrapping.

Het proces voor een schrapping is niet zo evident. Het is niet gemakkelijk om dat bij één departement of administratie onder te brengen. Als een gemeente, een provincie of Vlaanderen via een RUP een reservatiestrook wijzigt en voor een alternatief tracé kiest, is het oude tracé heel vaak niet geschrapt.

Ik probeer het simpel uit te leggen. Men wilde veertig jaar geleden project X realiseren. Er werd een reservatiestrook vastgelegd in het BPA of – recenter – in een RUP. Vier jaar geleden was die strook achterhaald en werd het project Y. Het is niet altijd geweten of men op plaats X een herbestemming heeft doorgevoerd.

Zo kom ik tot mijn vraag, minister. Is het wel nuttig dat het departement Omgeving een overzicht geeft aan het departement Mobiliteit van alle reservatiestroken op het gewestplan en alle wijzigingen die daarin zijn doorgevoerd zodat ze daar mee aan de slag kunnen? Men is immers niet altijd op de hoogte van de

herbestemming. Minister, kan dat overzicht worden bezorgd? Bestaat dat overzicht? Zo ja, dan kan op die manier het proces worden bespoedigd.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik heb een concrete praktische vraag. Het mag duidelijk zijn dat heel wat reservatiestroken een geschiedenis kennen. De vraag leeft om daar een opkuis in te houden. U hebt een initiatief genomen om daar een versnelling in te brengen.

Zoals u aangeeft, zullen de gemeenten worden bevraagd in dezen. Ik kan me inbeelden, aangezien het debat hierover gevoerd is en dit thema leeft, dat er gemeenten zijn die zaken willen aanmelden. Misschien is het goed om de communicatie daarover al enigszins op te starten. Misschien is het goed om duidelijk aan te geven waar gemeenten met hun vragen en/of hun aanmelding terecht kunnen. Ik doe de suggestie om iets op te zetten rond communicatie.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, bedankt voor uw enthousiasme om meer rechtszekerheid te geven aan de burgers. Ik denk dat dat de bekommernis is van ons allemaal. Het is ook de ambitie van het regeerakkoord.

We hebben aan de administratie die verantwoordelijk is voor de weg- en waterbeheerders om een overzicht gevraagd. We staan uiteraard ter beschikking, mijnheer Ronse, als er vragen zijn. Als er vragen komen, zijn onze diensten uiteraard bereid om daaraan verder te werken.

Ik weet niet of die vraag al teruggekeerd is. In ieder geval gaan wij ervan uit dat men volop bezig is met voor zichzelf uit te maken waar men nog mogelijkheden ziet voor de toekomst.

Hier werd een specifiek dossier vernoemd: het Schipdonkkanaal. De bevoegde minister Weyts vroeg om een nieuwe bijkomende nautische studie te kunnen uitvoeren. Ik heb daar nog geen resultaten van gezien. Het is wachten op die studie voor we daarmee verder kunnen.

Wat de communicatie naar de lokale besturen betreft, is het de bedoeling om dat inderdaad te doen nadat we voor onszelf die lijst hebben opgemaakt van de reservatiestroken die we eventueel kunnen opheffen om meer rechtszekerheid te bieden aan de bewoners van die stroken. Dat is eigenlijk de filosofie geweest achter het decreet zoals het is goedgekeurd.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, het is misschien toch aangewezen dat er nog eens wordt teruggekoppeld met minister Weyts. Ik dacht dat de voorzitter dat zelf wel even zou aanhalen, aangezien zij een antwoord kreeg van minister Weyts waarin hij zegt dat het plan van aanpak wordt uitgewerkt door de beleidscel Mobiliteit en Openbare Werken. Het departement Omgeving zou de inventaris opmaken. Het lijkt misschien logischer dat een inventaris wordt opgemaakt door de water- en wegbeheerder, maar klaarblijkelijk zegt minister Weyts dienaangaande toch iets anders in antwoord op een schriftelijke vraag van de voorzitter. In die zin is het misschien toch goed om daar nog eens even over terug te koppelen.

Mevrouw Taeldeman, mijn collega De Clercq volgt dit eveneens goed op. Hij kijkt alleszins uit naar het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan dat dienaangaande wordt opgemaakt. We hebben begrepen dat er eerst een nieuwe nautische studie moet komen. Die zullen we dan ook bij de bevoegde minister opvragen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de relatie tussen de vergrijzing en het ruimtelijk beleid – 1432 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, het kwam opnieuw in de pers onlangs. In het Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) wordt geopteerd voor een vernieuwend en daadkrachtig ruimtelijk beleid dat inzet op een hoger ruimtelijk rendement en op de vrijwaring van de schaarse open ruimte die we nog hebben.

We hoorden het al in een vorige vraag. Sommigen geven de indruk dat we allemaal naar de stad moeten verhuizen, dat bestaande zonevrije woningen allemaal moeten worden gesloopt en dat alle bebouwing op het platteland moet verdwijnen. We weten intussen dat dit niet de bedoeling is. Uiteraard pleiten wij wel voor een vrijwaring van die schaarse open ruimte, voor de opwaardering van de bos- en natuurgebieden en voor nieuwe ontwikkelingen op plaatsen die goed bereikbaar zijn en niet meer op plaatsen die dat niet zijn.

Stedelijke kernen zijn door hun concentratie aan voorzieningen, winkels, scholen en culturele evenementen ongetwijfeld een aangename plek om te wonen. Alles is dichtbij, wat ook leidt tot minder kosten inzake infrastructuur, waterzuivering en mobiliteit. Maar ook kleinere steden, dorpen en landelijke kernen hebben hun betekenis. Ook daar moeten we in investeren en zorgen dat die leefbaar blijven, dat er voldoende draagkracht of schaal blijft voor buurtwinkels, een lokaal ontmoetingscentrum, een bushalte. Ook in die kernen van het buitengebied zal hier en daar ruimte zijn voor verdichting.

Op 22 februari verscheen een opmerkelijke oproep in de media: 'Ouderen moeten weg op het platteland'. In een recente studie 'Vergrijzing op het platteland' stellen de onderzoekers dat senioren beter zouden verhuizen naar een appartement in de stad, onder meer omdat de kostprijs voor thuiszorg in de toekomst onbetaalbaar zou worden. De studie onderzocht in welke mate het woonbeleid en de ruimtelijke ordening kunnen inspelen op de noden van de vergrijzing op het platteland.

Dat roept bij mij een paar vragen op, minister. Werd de studie die ik noemde opgesteld in het kader van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen? Zo niet, binnen welk kader dan wel? U hebt de opdracht gegeven.

Op welke manier wordt de problematiek van vergrijzing en de relatie tussen het welzijnsbeleid van minister Vandeuren en het ruimtelijk beleid aangepakt binnen de uitwerking van het BRV?

Welke lessen voor het ruimtelijk beleid trekt u uit de studie?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, de studie werd uitgevoerd door het Platform voor Plattelandsonderzoek. Dit platform werd opgericht om het vele wetenschappelijk onderzoek over het platteland te clusteren en stroomlijnen. Het omvat een brede waaier van onderzoekers die bevoegd zijn voor wetenschappelijk onderzoek en dataverzameling rond het platteland. Het hoofddoel is kennisuitwisseling.

Het witboek BRV zet volop in op een aangepast woningbestand met kwalitatieve compacte wooneenheden en nieuwe vormen van samenwonen. Een aangepaste

woning die voldoet aan alle comfort maakt het mogelijk dat ouderen langer in hun woning kunnen blijven.

Wij hebben trouwens met zijn allen de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) aangepast waar belangrijke instrumenten in zitten om daaraan tegemoet te komen. Het gaat dan over de verouderde verkavelingsvoorschriften maar ook rendementsverhogingen die we willen stimuleren. Ook het witboek BRV zet sterk in op die verwevenheid van wonen met voorzieningen binnen stadsbuurten, dorpskernen en toegang tot basisvoorzieningen. Op die manier speelt het BRV absoluut in op demografische trends van vergrijzing en gezinsverdunding, op het platteland en in de dorpen. Dat is hier trouwens al vaak aan bod gekomen. Daarbij komt dat ook de Vlaamse Regering daarop anticipeert. We hebben het dan over de vermaatschappelijking van de zorg, die vanuit Welzijn een belangrijk statement is naar mensen zo lang mogelijk thuis in hun omgeving laten wonen.

Het is niet zo dat alle senioren naar de centrumsteden moeten verhuizen. Dat is absoluut niet waar. Dat zijn sloganeske uitspraken waar ik mij niet in kan vinden. Wel is het zo dat vergrijzing uitdagingen stelt. Als je naar de demografische prognoses kijkt, dan zie je dat alle gemeenten in Vlaanderen zullen worden geconfronteerd met de vergrijzing, dat wijst op 65-plussers, en met de verzilvering, dat wijst op 85-plussers. Dit is geen fenomeen dat zich enkel in de dorpen op het platteland voordoet maar ook in de stad en in heel Vlaanderen. Dit vraagt inderdaad een gecoördineerde aanpak binnen het beleidsdomein Omgeving, maar ook in andere beleidsdomeinen. Ik heb daarnet verwezen naar Welzijn, maar ik denk ook aan Wonen dat hierin een belangrijke verantwoordelijkheid heeft.

De sleutel ligt volgens mij ook op het lokale niveau. Ik heb ook vertrouwen in de lokale besturen dat ze daaromtrent de juiste keuzes maken. Het is evident dat verdichting en kernversterking de organisatie van zorg en ondersteuning eenvoudiger zullen maken. Als je dichter bij de kern van een dorp op het platteland woont, is het gemakkelijker om iemand te bereiken en zul je minder snel geïsoleerd geraken dan wanneer je verder weg op het platteland in het veld gaat wonen. Ik denk dat dat een perfect antwoord is op de zorgen die zijn geformuleerd.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, u hebt gelijk dat vergrijzing een algemeen fenomeen is dat zowel op het platteland als in de stad voorkomt. Natuurlijk zijn er wel plaatsen waar het net iets indrukwekkender is, bijvoorbeeld aan de kust met de pensioenmigratie. Daar heb je gemeenten die op den duur een bevolking hebben met een meerderheid van mensen boven de 65 jaar. Wij stellen het in elk geval op prijs dat ernaar wordt gekeken en dat er in het BRV en de verdere uitwerking ervan rekening mee wordt gehouden. Het zal vaak een kwestie van afweging, van evenwichten en ook van wat maatwerk zijn van hoe je daarmee omgaat. Het is in elk geval een aandachtspunt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.